

Informatienota voor: vergadering algemeen bestuur

Datum: 11 september 2025

Onderwerp: Inrichting First respondertaak Brandweer VNOG

Agendapunt: 4

Kenmerk: AB/2522

Portefeuillehouder: M. Boumans

Bijlage: -

Kennis nemen van

De inrichting en uitvoering van de First respondertaak bij reanimatieverzoeken door Brandweer VNOG.

Inleiding

Acht posten van Brandweer VNOG voeren van oudsher de First respondertaak uit¹. Dit houdt in dat deze posten gealarmeerd kunnen worden voor reanimatieverzoeken na een hartstilstand. Zij beschikken daartoe over passend materiaal, waaronder een AED, om deze taak te kunnen uitvoeren. De reden om de First respondertaak door deze posten te laten uitvoeren had te maken met de langere aanrijtijden van de ambulancevoorziening, die primair verantwoordelijk is voor deze zorg. Het fijnmazige netwerk van brandweerposten en de beschikbaarheid van brandweermedewerkers bood in bepaalde gebieden uitkomst om, vooruitlopend op de komst van een ambulance, snel te kunnen handelen, wat in geval van een hartstilstand van levensbelang is.

In de afgelopen jaren is het snel kunnen optreden na een hartstilstand verder doorontwikkeld. Eén van de ontwikkelingen is het inschakelen van burgerhulpverleners, die via de landelijk opererende organisatie HartslagNu² worden gealarmeerd en met gebruikmaking van de dichtstbijzijnde AED, in afwachting van de komst van de ambulance, een reanimatie kunnen starten. Ook andere hulpdiensten zoals de Politie kunnen optreden bij reanimatieverzoeken.

Ervaringen van andere veiligheidsregio's leren dat de Brandweer een belangrijke levensreddende bijdrage kan leveren door op te treden bij reanimatieverzoeken. Brandweer VNOG heeft de wens om in ruimere zin dan tot nog toe het geval is, maar wel op vrijwillige basis te acteren op reanimatieverzoeken. Formeel is het niet één van de kerntaken van de brandweer, deze is wel te scharen onder de wettelijke taak 'het redden van mens en dier'.

Kernboodschap

De aanpak die Brandweer VNOG voorstaat bestaat uit een aantal onderdelen.

¹ Dit betreft de posten Oldebroek, Wezep, Elspeet, Uddel, Bergh, Didam, Dinxperlo en Aalten.

² Stichting HartslagNu wordt bestuurd door twee grote ambulance-organisaties in Nederland en de Nederlandse Hartstichting.

Aansluiten bij HartslagNu

VNOG stimuleert medewerkers van Brandweer VNOG (vrijwilligers en beroeps) om zich als burgerhulpverlener aan te sluiten bij HartslagNu om in die hoedanigheid reanimaties te kunnen uitvoeren. Brandweerm medewerkers, waarvan er meerdere al optreden als burgerhulpverlener, hebben voor de uitoefening van hun professie de opleiding Levensreddend handelen gevolgd en zijn daardoor bekend met het optreden bij reanimaties en het hanteren van een AED. VNOG biedt sinds kort ook kantoormedewerkers de mogelijkheid om de cursus Levensreddend handelen te volgen. Om de snelheid van handelen te vergroten is het mogelijk de repressieve brandweerm medewerkers die als burgerhulpverlener optreden en een pager dragen via de Meldkamer Oost-Nederland/Brandweer te alarmeren. Zij kunnen dan direct ter plaatse gaan.

Als ploeg optreden bij reanimatieverzoeken

Een aantal posten heeft aangegeven als post een reanimatie-inzet te willen doen. De wederzijdse ondersteuning tijdens de reanimatie en de nazorg door met elkaar het gesprek te kunnen voeren na afloop van de reanimatie biedt comfort. Binnen de werkprocedure is er ruimte voor postleden die dichtbij de reanimatielocatie wonen om rechtstreeks naar de reanimatielocatie te gaan zodat er geen tijdsverlies is. Er zijn ook posten die om uiteenlopende redenen niet deze extra taak willen of kunnen doen, daar wordt bij de verdere uitvoering rekening mee gehouden.

Vervolg

Om de First respondertaak goed te kunnen uitvoeren dient voor meerdere zaken aandacht te zijn.

Faciliteren van de posten

De posten die de First respondertaak (willen) uitvoeren worden daarin op meerdere manieren gefaciliteerd. Op de eerste plaats gebeurt dat via alarmering op de pager door de Meldkamer Oost-Nederland/Brandweer. Daarnaast beschikken deze posten, net als alle posten, over AED's, die zich op elke tankautospuut bevinden. De tankautospuut van de post is beschikbaar om bij alarmering een inzet voor een reanimatie te doen.

Werken aan een goede samenwerking

VNOG wil toewerken naar een goed systeem voor de uitvoering van de First respondertaak, waarbij HartslagNu, politie, brandweer en RAV goed samenwerken. In andere regio's zijn hier goede voorbeelden van.

Psychosociale belasting

In de afgelopen jaren is er meer bekend geworden over de impact van het uitvoeren van reanimaties, waaronder ook bij brandweermensen. Onderzoek laat zien dat brandweermensen reanimaties bestempelen als ingrijpende incidenten, die zorgen extra psychosociale belasting. Het zgn. stapeleffect, waarbij meerdere ingrijpende incidenten binnen een bepaalde tijd gebeuren, versterkt deze impact. De mate waarin een incident als ingrijpend wordt ervaren is ook persoonsafhankelijk. Mede om deze reden wordt het al dan niet uitvoeren van de taak overgelaten aan de posten danwel de postleden zelf. Daarnaast heeft VNOG een bedrijfsopvangorganisatie met interne en externe deskundigen, die nazorg kan bieden aan medewerkers die daar behoefte aan hebben.

Communicatie

In de komende periode geeft de afdeling Brandweezorg nader uitwerking en invulling aan de First respondertaak. Onderdeel hiervan is het opstellen van een werkprocedure.

Een ander onderdeel is het begeleiden van de acht brandweerposten die de First respondertaak momenteel uitvoeren met een vrijgesteld voertuig naar de nieuwe situatie waarin gebruikt wordt gemaakt van de tankautospuit.